

Farsund kommune
Johan Martin Mathiassen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Janne Thygesen, 37 01 75 93

Innspill til melding om oppstart av ny energi- og klimaplan for Farsund kommune

Vi viser til brev mottatt 23.06.2025 fra Farsund kommune med planprogram for revisjon av energi- og klimaplan for Farsund kommune.

Formål

Som det framgår av oversendelsen omfatter gjeldende energi- og klimaplan fra 2009 alle Listerkommunene, men det er ikke konkrete planer om en interkommunal planrevisjon. Man ønsker å utarbeide en energi- og klimaplan for Farsund kommune som en kommunal temaplan.

Innspill fra Statsforvalteren

Innledningsvis viser vi til at tiden til Norge skal bli et lavutslippssamfunn er knapp, og vi trenger derfor et takskifte med utslippskutt og omstilling i alle deler av samfunnet. Statsforvalteren mener derfor det er veldig bra at Farsund kommune ønsker å utarbeide en revidert energi- og klimaplan, hvor målet er at denne skal bli et styringsredskap for kommunens samlede arbeid med energi og klima.

En helt sentral og fersk nasjonal føring i forbindelse med kommunal energi- og klimaplan, som vi forventer at følges opp grundig i arbeidet, er nye statlige planretningslinjer for klima og energi (SPR for KE). Sentralt når det gjelder formål/generelle retningslinjer for SPR'en er det at hensynet til klima, natur og energi skal ha høy prioritet og ses i *sammenheng*. Det skal videre også tas hensyn til effektiv ressursbruk for samfunnet.

I tillegg til å vise til SPR for KE i sin helhet, inkludert mer utfyllende om formål og retningslinjer, vil vi konkret særlig vise til kapittel 4.2 om overordna energiplanlegging punkt a. hvor det framgår at kommunene i samfunnsplanlegginga si skal *«innarbeide ambisiøse og konkrete mål, tiltak og virkemidler for klimaomstilling, og effektiv og fleksibel energibruk, i egen virksomhet og innen sitt*

geografiske område, i tråd med punkt 4.1 bokstav m-s.». Av punkt c. i samme kapittel heter det videre at målene skal knyttes til *«konkrete tiltak og virkemidler, og innarbeides i styringsdokumenter som revideres regelmessig, minst hvert fjerde år»*. I dette ligger det at kommunen både forventes å sette **konkrete mål og tiltak for egne** utslipp og forbruk, samt også sette mål og aktivt **legge til rette for at næringslivet og innbyggerne** kan kutte utslipp og energibruk.

Av sentrale områder hvor kommunen i stor grad kan påvirke utviklingen på klimaomstillingsfeltet er arealplanlegging viktig. Vi minner her om at de nye statlige planretningslinjene har et helt nytt kapittel (kap 4.3) om nettopp hvordan energi, opptak og utslipp av klimagasser skal ivaretas i arealplanlegging. Her fremkommer det mange viktige prinsipper som er svært relevante med tanke på SPR'ens overordna formål om å få til å se klima, natur og energi i sammenheng. Av eksempler på sentrale prinsipper kan nevnes at kommunen skal vurdere om tiltak som har negativ klimaeffekt kan unngås, flyttes eller forbedres, jmfør UFF-rammeverket (pkt c). Videre fremgår det av punkt h. at energitiltak må løses på allerede bebygde arealer eller i kombinasjon med andre utbyggingsformål for å begrense den totale nedbyggingen av landbruks- og naturområder. Også «planvask» (av tidligere vedtatt arealbruk som ikke svarer til gjeldende klimamål), sirkulære løsninger, samordna bosetting, transport og næringslivsaktivitet, samt bruk av arealregnskap, er blant prinsippene som understrekes i kapittel 4.3. Statsforvalteren anbefaler sterkt at kapitlet om arealplanlegging gis et stort fokus i arbeidet med ny energi- og klimaplan.

Når det gjelder kunnskapsgrunnlag vil vi tipse om at det foreligger oppdaterte kommunevise regnskap for direkte utslipp i kommunene, samt for utslipp og opptak fra skog- og arealbrukssektoren, på Miljødirektoratets hjemmeside: [Klimagassregnskap for kommuner og fylker - miljodirektoratet.no](https://www.miljodirektoratet.no). Vi vil også vise til NVEs kommunevise energiregnskap som er godt egnet for å se utviklingen i energibruk i kommunen per sektor: [Energibruk i kommuner - NVE](https://www.nve.no). På generelt grunnlag minner vi om å tolke tallene med noe varsomhet slik at de brukes riktig; eksempelvis kan en nedgang eller oppgang i klimagassutslipp i en kommune tenkes å skyldes en «tilfeldig» hendelse snarere at det er et uttrykk for en «større utslippstrend». Utover dette stiller vi oss til disposisjon for å bistå med å skaffe tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å utarbeide oversikten som trengs for å innarbeide ambisiøse og konkrete mål, tiltak og virkemidler for klimaomstilling.

Videre har vi en forventning om at kommunen legger opp til en bred og god medvirkningsprosess. Som det fremkommer av kapittel 4.2 punkt b. i SPR for KE skal kommunen *«i sitt arbeid med mål, tiltak og virkemidler legge til rette for innspill og medvirkning fra innbyggere, næringsliv og sivilsamfunn.»*

Endelig understreker Statsforvalteren for ordens skyld viktigheten av at energi- og klimaplanen integreres i øvrige relevante, bindende kommunale planer og styringsdokumenter (jf. blant annet kapittel 4.2 pkt c. i nevnte SPR for KE). Vi anbefaler også at kommunen vurderer å innføre klimabudsjetter, for på den måten oppnå god langsiktig planlegging av klimatiltakene, og sikre forankring av tiltak i den delen av organisasjonen som utløser utslippet. Vi har flere kommuner på Agder som driver med klimabudsjettering, bl.a. Arendal og Kristiansand, og anbefaler å ta kontakt med disse for råd og veiledning.

For øvrig støtter vi Agder fylkeskommunes innspill i deres brev av 06.08.2025, hvor det blant annet foreslås at effekt- og resultatmålene for planarbeidet formuleres på en mer konkret og målbar måte. Dette er helt i tråd med de ovennevnte statlige planretningslinjene for klima og energi. Det samme gjelder punktet om å se arbeidet med ny energi- og klimaplan i sammenheng med fylkeskommunens pågående arbeid med regional plan for grønn industri og energi.

Med hilsen

Thomas Christian Kiland-Langeland (e.f.)
seksjonsleder plan
Seksjon plan

Janne Thygesen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Agder fylkeskommune
Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 788 Stoa
Postboks 5091, Majorstuen

4809 ARENDAL
0301 OSLO